

Tézy na štátne záverečné skúšky (Mgr.)
Študijný program: Učiteľstvo hudobného umenia
Predmet: Štátna záverečná skúška – Hudobné umenie s didaktikou (Hra na klavíri)
Akademický rok **2023/2024**

1. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Osobnosť učiteľa klavírnej hry: úvodná vyučovacia hodina, schémy a typy vyučovacích hodín, výber repertoáru, príprava učiteľa. Historický vývoj klavíra: Monochord, Klavichor, Čembalo.
c) Hudobná pedagogika a hudobná didaktika. Predmet hudobnej pedagogiky a didaktiky, ciele hudobného vzdelávania, základné členenie disciplín hudobnej didaktiky, príslušnosť k iným vedným disciplínam, základná terminológia.
d) F. Chopin: Mazurka B dur, op. 7 č. 1
2. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Práca s nadanými žiakmi, výber repertoáru, príprava učiteľa. Vznik kladivkového klavíra. Rozdiel medzi viedenskou a anglickou mechanikou. Najznámejší výrobcovia a značky.
c) Najznámejšie hudobno-výchovné metódy a koncepcie v Európe 20. a 21. storočia, charakteristika, osobnosti hudobnej pedagogiky.
d) J. S. Bach: dvojhlasná invencia č. 2 c mol, BWV 773
3. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Osobnosť žiaka: hudobná pamäť, koncentrácia, tréma a prostriedky jej odstraňovania. Vývoj klavírnej pedagogiky a klavírnych škôl (staré školy, anatomicko-fyziologické školy, psychotechnické školy).
c) Vývoj výchovy k hudbe po roku 1989 na Slovensku: paradigmy, inovácie - hudobná výchova v alternatívnych a inovatívnych edukačných programoch, osobnosti hudobnej pedagogiky.
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
4. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava detí ku štúdiu klavírnej hry a hra na klavíri v predškolskom veku. Predpoklady ku hre na klavíri. Významné pedagogické diela klavírnej literatúry 18. a 19. storočia. Predstavitelia, charakteristika pedagogických prác (C. Ph. E. Bach, F. W. Marpurg, D. G. Türk, I. Moscheles, F. J. Fétis).
c) Didaktické zásady vo výchove k hudbe s aplikáciou do praxe (konkrétne príklady).
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 2 c mol
5. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Príprava detí ku štúdiu klavírnej hry a hra na klavíri v predškolskom veku. Johann Sebastian Bach – tvorca prvého pedagogického systému v dejinách klavírnej literatúry.
c) Motivácia ako naladenie. Možnosti motivovania detí s aplikáciou do praxe (konkrétne príklady).

- d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 6 d mol
6. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Klavírny tón a jeho vlastnosti, práca na klavírnom tóne, legato, non legato, staccato, portamento. John Field, Johann Nepomuk Hummel.
c) Organizácia hudobno-výchovného procesu: učebné osnovy, učebný plán, formy vyučovania, vyučovacia hodina a jej typy, fázy (časti) vyučovacej hodiny a ich charakteristika, učebné pomôcky pre hudobno-výchovnú prax.
d) J. S. Bach: Das Wohltemperierte Klavier I., č. 6 d mol
7. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Spôsoby technického rozvoja žiakov v ZUŠ, hra stupníc, rozkladov, akordov, prstoklady, technické cvičenia a štúdie. Carl Czerny, Muzio Clementi, Johann Baptist Cramer.
c) Ponímanie dieťaťa a formovanie jeho osobnosti v hudobno-výchovnom priestore. Vnútorne a vonkajšie determinanty hudobného vývinu dieťaťa: Hudobnosť a hudobné nadanie, hudobné schopnosti – ich podstata a klasifikácia, amúzie.
d) L. van Beethoven: I. časť sonáty c mol, op. 10 č. 1
8. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Výrazové prostriedky klavírnej hry – rytmus, tempo, metrum, agogika, dynamika. Johann Nepomuk Hummel.
c) Ontogenetický vývin dieťaťa v predškolskom a mladšom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo v ZUŠ.
d) L. van Beethoven: I. časť sonáty c mol, op. 10 č. 1
9. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Artikulácia, frázovanie, melodické ozdoby, pedalizácia, jej základné druhy, princípy a funkcie. Theodore Leschetizky.
c) Ontogenetický vývin dieťaťa v strednom a staršom školskom veku v kontexte hudobného vývinu a obsahu základných pedagogických dokumentov výchovy k hudbe príslušného veku v ZŠ alebo v ZUŠ.
d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
10. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
b) Predpoklady ku hre na klavíri. Hudobná predstava, hudobný obraz, práca na diele – od predstavy k realizácii. Fryderyk Chopin.
c) Problematika speváckych činností: ciele, historický vývoj, základné hudobno-vyučovacie metódy – ich charakteristika. Koncepcia Z. Kodály a jej adaptácia na Slovensku.
d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 1. časť
11. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.

- b) Zásady správneho cvičenia – technika cvičenia, plán cvičenia, organizácia času, syntéza detailov, záverečná práca na diele. Franz Liszt.
- c) Problematika hudobno-recepčných činností: zmena paradigmy recepcie, typológie recepcie, ciele, problematika, metódy a formy hudobno-výchovnej práce. Koncept D. B. Kabalevského.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 2. časť
12. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Zahranické klavírne školy pre začiatočníkov. Charakteristika troch klavírnych škôl podľa vlastného výberu - komparácia, klady, zápory. Ferruccio Busoni.
- c) Problematika hudobno-inštrumentálnych činností: ciele, elementárne hudobné nástroje a ich členenie, výhody a nevýhody hry na nástroji v kolektívnom vyučovaní, technika hry. Konceptia C. Orffa a jej adaptácia na Slovensku.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
13. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Štvorročná hra, hra z listu, komorná hra. Anton Grigorievič Rubinstein, Jozef Hofmann.
- c) Problematika hudobno-pohybových činností: ciele, formy práce, diferenciacia pohybových činností. Metóda É. J. Dalcroze.
- d) L. van Beethoven: Sonáta patetická, op. 13, 3. časť
14. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Slovenské a české klavírne školy pre začiatočníkov. Charakteristika klavírnych škôl – komparácia, klady, zápory. Eugen Suchoň, Ján Cikker, Alexander Moyzes.
- c) Problematika hudobno-dramatických činností: ciele, charakteristika, formy hudobno-výchovnej práce. Prístupy využívajúce princíp tvorivej hudobnej dramatiky B. Felixa.
- d) W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
15. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre prípravné štúdium a prvú časť základného štúdia na ZUŠ. Béla Bartók, Carl Adolf Martienssen.
- c) Pedagogická interpretácia hudobného diela: problematika, zmena paradigmy recepcie, základné členenie. Prístupy interpretácie hudobného diela J. Hatríka.
- d) W. A. Mozart: Variácie na „Ah, vous-je, maman“ KV 265
16. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre druhú časť základného štúdia na ZUŠ. Alfred Cortot, Grigorij Michailovič Kogan.
- c) Muzikoterapia a hudobno-pedagogický priestor. Pedagogický koncept muzikoterapie. Ticho - zvuk a ich didaktické využitie.
- d) A. Pärt: Fratres
17. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.

- b) Technická a prednesová klavírna literatúra pre II. stupeň ZUŠ. Vyučovanie klavírnej hry na území Slovenska v 18. – 19. storočí (Hudobná škola v Bratislave, Hudobná škola v Košiciach, ďalšie hudobné školy).
- c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania vo všeobecnovzdelávacích školách.
- d) A. Pärt: Fratres
18. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Tvorba pre deti – prehľad, charakteristika, využiteľnosť na ZUŠ. Slovenská klavírna pedagogika a hudobné školstvo v 20. storočí (Mestská hudobná škola v Bratislave, Hudobná a dramatická akadémia v Bratislave, vznik konzervatórií, osobnosti: Frico Kafenda, Anna Kafendová).
- c) Školská reforma na Slovensku, základné stupne vzdelávania, charakteristika výchovy k hudbe predprimárneho až nižšieho sekundárneho stupňa vzdelávania v základných umeleckých školách s dôrazom na kolektívnu formu vyučovania.
- d) Josquin des Pres: Ave Maria ... virgo serena
19. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Slovenská klavírna tvorba pre deti. Klavírna pedagogika na VŠMU v Bratislave a AMU v Banskej Bystrici – história, súčasnosť, osobnosti.
- c) Tvorba obsahu hudobného vzdelávania v intenciách Školskej reformy na Slovensku: ciele intelektovo-kognitívne, socioafektívne, senzorio-motorické, horizontálna, vertikálna a diagonálna línia hudobno-vzdelávacieho procesu, hudobno-vyučovacie metódy.
- d) Orlando di Lasso: In hora ultima
20. a) Interpretácia 1 skladby z obdobia klasicizmu. Interpretácia 1 skladby z obdobia romantizmu alebo 20./21. storočia.
- b) Učebné osnovy a plány klavírnej hry na ZUŠ a ich tvorivá aplikácia. Významní súčasní slovenskí a zahraniční klavírní interpreti.
- c) Hudobné vzdelávanie v regionalisticky orientovaných školách na Slovensku po roku 1989.
- d) F. Schubert: „Die Forelle“ op. 32, D 550

Literatúra:

Okrh otázok B:

- BOROVÁ, M.: *Priprava nadaných detí v predškolskom veku*. Praha, 1973.
- KOGAN, G. M.: *Práca pianistu*. Bratislava, 1990.
- KOGAN, G. M.: *Pred bránou majstrovstva*. Bratislava, 1991.
- MAŠINDA, J.: *Metodika klavírnej hry*. Bratislava, 1982.
- MODR, A.: *Hudební nástroje*. Praha, 1977.
- NEJGAUZ, G.: *Poetika klavíra*. Bratislava, 1963.
- PASCAL LE CORRE: *Ako pracovať na diele?* Bratislava, 2005.
- PERGLER, F.: *Osobnosti slovenského klavírneho umenia a pedagogiky*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 6.
- PERGLER, F.: *Vyučovanie klavírnej hry na území Slovenska v 18. – 19. storočí*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 7 – 8.

- PERGLER, F.: *Vplyv nových hudobných škôl na rozvoj slovenskej klavírnej pedagogiky 20. storočia*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 9 – 10.
- PERGLER, F.: *Frico Kafenda*. Hudobný život, 2005, r. XXXVII, č. 11 – 12.
- PERGLER, F.: *Anna Kafendová, Majster klavíra – Carl Förster*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 2.
- PERGLER, F.: *Rudolf Macudzinski*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 3.
- PERGLER, F.: *Štefan Németh-Šamorínsky*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 4.
- PERGLER, F.: *Michal Karin*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 5.
- PERGLER, F.: *Ivan Palovič*. Hudobný život, 2006, r. XXXVIII, č. 6.
- PLEŠKOVÁ, E.: *O cvičení, Zborník pedagogiky – Dieťa pri klavíri*. Bolligen, 1993.
- PLEŠKOVÁ, E.: *Klavírna technika*. Bolligen, 1993.
- PLEŠKOVÁ, E.: *O technickej príprave pianistov*. Bolligen, 1993.
- SAVŠINSKIĽ, S. I.: *Detská klavírna pedagogika*. Moskva, 1966.
- STAROSTA, M.: *Kapitoly z dejín klavírneho umenia a pedagogiky klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
- STAROSTA, M.: *Metodická príručka klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
- STAROSTA, M.: *Cesty k umeniu klavírnej hry*. Bratislava, 2000.
- ŠKVARKOVÁ, J.: *Vyučovanie klavírnej hry pre začiatočníkov*. Banská Bystrica, 2004.
- VLASÁKOVÁ, A.: *Klavírní pedagogika, první kroky na cestě ke klavírnímu umění*. Praha, 2003.

NOTOVÝ MATERIÁL

Klavírne školy: slovenské, české, zahraničné
 Technická a prednesová klavírna literatúra
 Slovenská klavírna tvorba pre deti

Okruh otázok C:

- BARANOVÁ, E. 2001. *Ako učiť hudobnú výchovu?* Ružomberok: Katolícka univerzita. 99 s.
- BURLAS, L. 1997. *Teória hudobnej pedagogiky*. (Vysokoškolské učebné texty) Prešov: Prešovská univerzita. 114 s.
- FELIX, B. 2003. *Hudobno-dramatické činnosti na I. stupni základnej školy*. Banská Bystrica: Metodicko- pedagogické centrum. 64 s.
- FONTANA, D. 1997. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál. 383 s.
- HATRÍK, J. 1997. *Drahokam hudby I*. (Vysokoškolské učebné texty) Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.
- KRUŠINSKÁ, M. 2009. *Výchova k hudbe v škole Márie Montessoriovej. Podnety pre teóriu a prax hudobnej výchovy v alternatívnych a inovatívnych modeloch škôl na Slovensku*. KU PF v Ružomberku. 118 s.
- KRUŠINSKÁ, M. – ZELEIOVÁ, G. J. 2011. *Hudobno-výchovné a hudobno-terapeutické moduly: Podnety z tvorivých dielní akcentujúcich zdroje ľudovej tvorby a osobnej identity*. Ružomberok: KU v Ružomberku. s.167. ISBN 978-80-8084-765-4.
- SEDLÁK, F. 1984. *Didaktika hudební výchovy 2*. Praha: SPN. 310 s.
- SEDLÁK, F. 1988. *Didaktika hudební výchovy 1*. Praha: SPN. 311 s.
- VÁŇOVÁ, H. – SEDLÁK, F. 2016. *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum. s.406. ISBN 978-80-246-2060-2.

Okruh otázok D:

- ADAMKO, R. *Náuka o hudobných formách*. Ružomberok : Verbum, 2019.
- ZIKA, P.: *Učebnica hudobných foriem*. SPN: Bratislava, 1974.
- BURLAS, L.: *Formy a druhy hudobného umenia*. Opus: Bratislava, 1978.
- JANEČEK, K.: *Hudební formy*. SNKLHU: Praha, 1955.
- ZENKL, L.: *ABC hudebních forem*. Praha, 1990.
- WANGH, A.: *Umenie počúvať hudbu*. Bratislava, 1997.

Dátum odovzdania: 29.09.2023

Podpis (garant študijného programu):

Podpis (vedúci katedry):

Podpis (dekan fakulty):